

Sygn. akt III PO 8/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 14 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kuryło

SSN Jerzy Kwaśniewski

Protokolant Małgorzata Beczek

w sprawie z odwołania B. M.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 15 września 2011 roku, w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 lutego 2012 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej B. M. wniosła odwołanie od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 15 września 2011 r., podjętej na podstawie art.

62a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1885 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz. U. z 2008 r. Nr 7, poz. 39 ze zm.) w związku z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.). Zaskarżoną decyzją odmówiono wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez skarżącą stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 roku życia.

W uzasadnieniu tej decyzji Prokurator Generalny podniósł, że skarżąca wniosła o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska przez 1 rok 11 miesięcy i 28 dni. Do wniosku dołączyła zaświadczenie lekarskie z 23 maja 2011 r. stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku prokuratora. Do wniosku dołączona została opinia służbowa Prokuratora Rejonowego B. , z której wynika, iż skarżąca powierzone czynności prokuratorskie wykonuje na samodzielnym stanowisku kontroli przestrzegania prawa, spraw cywilnych i profilaktyki. Z uwagi na dużą wiedzę i doświadczenie prezentuje wysoki poziom pracy i efektywności, co znajduje odzwierciedlenie w pozytywnej ocenie pracy przeprowadzonej w ramach wizytacji i lustracji.

Prokurator Okręgowy, Prokurator Apelacyjny i Krajowa Rada Prokuratury (uchwała nr 407/2011 z dnia 27 lipca 2011 r.) pozytywnie zaopiniowali wniosek.

Prokurator Generalny stwierdził, że w aktualnym stanie prawnym, prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą ukończenia 65 roku życia, chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, a także Krajowej Rady Prokuratury wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Jest to zasada ustawowa, a ewentualnie wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu 65 lat, ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od całokształtu okoliczności, a więc zarówno przesłanek obiektywnych, jak i subiektywnych, dotyczących konkretnego prokuratora. Możliwość dalszego pozostawania na stanowisku prokuratora jest traktowana jako wyjątek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, mającymi oparcie w interesie służby lub leżącymi po stronie prokuratora. Spełnienie wskazanych w przepisie art. 62a ust. 2 ustawy o

prokuraturze warunków pozytywnych nie jest równoznaczne z obowiązkiem wyrażenia zgody na dalsze pozostawanie przez prokuratora w służbie.

Zdaniem Prokuratora Generalnego wysokie kwalifikacje, doświadczenie i profesjonalizm zawodowy, a także zaangażowanie w obowiązki prokuratora oraz nienaganny stan zdrowia nie mogą być uznane za przesłanki automatycznie przemawiające za potrzebą dalszego pozostawania na stanowisku.

Obecnie Prokuratura Rejonowa w B. posiada limit 30 etatów i wszystkie są obsadzone. Jednostka ta nie posiada aktualnie etatów asesorskich. Ponadto w prokuraturach rejonowych podległych Prokuraturze Okręgowej odnotowuje się jedynie 3 wolne etaty prokuratorskie, z czego jeden został już obwieszony w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski”, drugi czeka na opublikowanie, a jedynie w stosunku do trzeciego nie ma jeszcze wniosku co do sposobu wykorzystania. Dodatkowo w okręgu [...] w 2012 roku 2 asesorum upływie 3 letni okres powierzenia czynności prokuratorskich. W tej sytuacji jedyną możliwością na kontynuowanie przez tych asesorów obranej drogi zawodowej jest przekształcenie etatów asesorskich w prokuratorskie. Jednakże przekształcenie etatów spowoduje blokadę pozyskiwania nowych kadr do służby prokuratorskiej. W całym okręgu apelacji [...] około 88 osób ukończyło aplikację prokuratorską i stara się o mianowanie na stanowisko asesora, z czego część wniosków została już załatwiona odmownie. Natomiast w okręgu Prokuratury Okręgowej o przyjęcie ubiegało się 16 aplikantów egzaminowanych, spośród wymienionych 88 osób.

W tej sytuacji kadrowej potrzeby i uwarunkowania polityki kadrowej w jednostkach organizacyjnych prokuratury w pełni uzasadniają opierający się na pokoleniowej wymianie kadr prokuratorskich kierunek tej polityki, związany z jednej strony z osiąganiem przez prokuratorów wieku uprawniającego do skorzystania z przywileju stanu spoczynku, a z drugiej strony z potrzebą nie tylko umożliwienia przyjęcia tej służby przez innych doświadczonych prokuratorów, ale przede wszystkim zapewnieniem etatów dla nowych kadr prokuratorskich.

W odwołaniu od tej decyzji skarżąca zarzuciła naruszenie art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze poprzez:

- błędne określenie motywów prowadzących do podjęcia decyzji o niewyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora przez skarżącą;
- nieuwzględnienie obiektywnych potrzeb służby prokuratorskiej w zakresie obowiązków związanych z postępowaniami cywilnymi i administracyjnymi;
- nieuwzględnienie uzasadnionych i szczególnych okoliczności mających oparcie w interesie służby lub leżącymi po stronie prokuratora

i wniosła o jej uchylenie i skierowanie wniosku do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała na wyroki Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2003 r., AO 28/02, 10 kwietnia 2008 r., III PO 2/08 oraz 16 września 2004 r., III PO 60/04 z których wynika, że decyzja Prokuratora – mimo że subiektywna – nie jest dowolna, powinna być należycie uzasadniona, a motywy jej podjęcia podlegają ocenie przy rozpoznawaniu odwołania od niej. Skarżąca podniosła, iż do wniosku dołączyła większą od wymaganej liczbę pozytywnych opinii stwierdzających jej wysoką wiedzę i doświadczenie, efektywność i wysoki poziom pracy. Zdaniem skarżącej nie jest uzasadniony argument konieczności pokoleniowej wymiany kadr prokuratorskich, ponieważ ona zajmuje się sprawami pozakarnymi, a w prokuraturach jest zbyt mała liczba prokuratorów prowadzących tego rodzaju sprawy. W jej Prokuraturze Rejonowej jest jedynym prokuratorem tej specjalności. Na niedobór prokuratorów zajmujących się problematyką pozakarną zwrócił uwagę Prokurator Generalny w piśmie z 26 września 2011 r., PG IV PS 404–41/11. Skarżąca stwierdziła, że jest to jej pierwszy wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska po ukończeniu 65 lat, a jego jedynym powodem jest chęć uporządkowania rozpoczętych spraw w sposób umożliwiający przekazanie ich następcy i udzielenie mu wsparcia niezbędnego na początku pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie jest nieuzasadnione. Zgodnie z art. 62a ustawy o prokuraturze, prokurator może dalej zajmować stanowisko jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po

zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Ustalone orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje, że Prokurator Generalny podejmuje decyzję na podstawie swobodnego uznania, a jej kontrola przez Sąd Najwyższy ograniczona jest do oceny, czy nie zostały przekroczone granice tego uznania. Inaczej mówiąc, Sąd Najwyższy nie może wkraczać w ustawowe kompetencje Prokuratora Generalnego i dokonywać oceny, czy zainteresowany prokurator ma nadal sprawować swoją funkcję, lecz jedynie bada, czy decyzja Prokuratora Generalnego nie jest arbitralna lub podjęta przy użyciu niedozwolonych kryteriów. Wymiana pokoleniowa prokuratorów jest przesłanką, którą Prokurator Generalny może brać pod uwagę przy ocenie zasadności wniosku prokuratora o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r., III PO 1/10 i z dnia 24 stycznia 2012 r., III PO 7/11). Jest to przesłanka o podstawowym znaczeniu, mająca na celu długofalowy interes służby. Podnoszona przez skarżącą specjalizacja w sprawach pozakarnych nie ma większego znaczenia dla oceny zasadności dalszego zajmowania przez nią stanowiska, gdyż każdy prokurator, z chwilą mianowania na stanowisko, musi być gotów do wykonywania wszystkich czynności z nim związanych.

Wymiana pokoleniowa jest przesłanką ustania stosunku pracy uznaną także w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. W wyroku z 21 lipca 2011 r., G. Fuchs, P. Köhler przeciwko Land Essen, połączone sprawy C-159/10 i C-160/10 (www.eur-lex.europa.eu), odnoszącym się wprost do prokuratorów, Trybunał przedstawił to zagadnienie w świetle dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. WE L 303 z dnia 2 grudnia 2000 r. s. 16 – Dz. Urz. UE-sp. 05, t. 4, s. 79). Przedmiotem oceny Trybunału była ustawa o służbie cywilnej obowiązująca w Hesji, która przewidywała obowiązkowe przejście na emeryturę po ukończeniu 65 roku życia, z możliwością kontynuowania zatrudnienia, gdy wymaga tego interes służby, maksymalnie do ukończenia 68 lat. Trybunał orzekł, że powołana dyrektywa nie stoi na przeszkodzie takiej regulacji w zakresie, w jakim jej celem jest ustanowienie „korzystnej (zrównoważonej) struktury wiekowej” przez wspieranie zatrudnienia i awans młodych pracowników.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.